

gojzdu, toraj je tudi pot morala držati v Rim. Naši Slovenci so tudi želeli slovensko liturgio ter niso hteli cerkve obiskovati, ker nemškega uka niso umeli; zato je moral njih nadmešnik (archipresbiter) Richpold leta 869 se v Solnograd vrniti. Tudi sledeči škofje v oni dōbi: Teodorih, Oton in Osvald, niso dobro opravili s Slovenci, ker so bili trdi Nemci, kakor Juli Cesar piše; po takem je toraj tudi tū sv. Metod biti utegnil. Tisočletna obletnica se pa najprimerneje v Jarenini obhaja. Kuhar.

Od krajnsko-štajerske meje 6. listopada. H. — Včeraj teden, 29. oktobra so se trije možki pa ena žena iz Brega pri Litii na plavici po Savi peljali. Ko do brodnikom od nekđaj zavolj velike nevaršine dobro znanega jeza pod Zagorjem pridejo, treši plavica tako močno na skalo, da se v trenutki raztrga. Dva možka srečno na suho skočita, eden pa in žena se komaj še za en brun vlovita in tako v smrtnem strahu naprej po šumečem slapovji plavata. K sreči je brodnik vstric trbovske postaje Matevž Borišek ali Polanšek z dvema fantoma ravno na brodu, — brez pomislika čoln odrinejo in za tonjencema srčno veslajo, dokler da ju ne dojdejo. Moža, ki je na drevesu jezdaje sedel, koj v čoln spravijo, al ženo, ki je z rokami drevo skrčeno objemaje držala in že vsa trda in omotena bila, le z velikim trudom in z očitno nevarnostjo v čoln dobijo. Sava je bila po deževji zlo narastla in z visokimi valovji naprej drla, toraj sta trud in nevarnost še večja bila. Zato pa je tudi junaška oteba smrti toliko večje hvale vredna. Slava vrlemu Polanšku in njegovim pripomočnikom!

Iz Tržiča. O novem letu se odprè pri nas telegrafski ured.

Iz Loke 15. listop. * V živi dokaz, da si je mnogo-spoštovani g. okrajni predstojnik, Lavoslav vitez Höffern, po svojem vedno pravičnem, možkem in enakopravnem obnašanji srca vseh loških uradnikov in mestjanov pridobil, mu je tukajšno pevsko društvo k njegovemu godu včeraj večernico napravilo. Pele so se domače pesmi, in velika množica ljudi je s srčnimi „živio-klici“ svojega ljubljenca počastila. Pri tej priložnosti se mu sosebnost domoljubi srčno zahvaljujejo, da jim v napravi narodne čitavnice loške nikakor ni nasproten bil, marveč njih prošnjo do sl. deželne vlade o tej zadevi prijazno podpiral. Gospod predstojnik marljivo skrbi tudi, da se vse slovenske vloge v domačem jeziku rešijo. V temu ga okrajni uradnik, gospod Bogomir Kramar, krepko podpira, ker vsakemu, ki zapisnike itd. v domačem jeziku zahteva, jih dobrovoljno izdeluje; toraj se tudi njemu očitno zahvaljujemo, da se nam tako lepo spolnuje ukaz ministerski. — Naj naznam h koncu še to, da čitavnica naša se bo prihodnjo nedeljo začela s službo Božjo; ob poli dvanajstih je sv. maša v mestni cerkvi; začetek besede je ob 6. uri zvečer.

Iz Kranja 15. listop. G. — Od prevzvišenega škofa diakovaškega, gospoda Jurja Strossmajer-a je danes naša gimnazijalna knjižnica 73 prav lepih bukev v dar dobila. Med temi so nekatere v srbsko-hrvaškem, nekatere v českem, nekatere v nemškem in latinskem jeziku spisane. Vmes so slovnice, krestomatije, podučljive, zgodovinske, veroznanske, naravoslovske in tudi pesemske bukve. Veči del so nove in gotovo veliko veljajo. Iz tega spoznamo vnovič to, kar je že povsod znano in kar je gotova resnica, da so ta slavni gospod zlo uneti za vse dobro, in da oni posebno tiste naprave radi podpirajo, ktere bodo kadaj narodu v korist, kar tudi od naše mlade, menda kmalo cve-teče gimnazije pričakujemo. Hvala tedaj presrčna dobrotljivemu škofu! Bog jih živi!

Iz Ljubljane. Prva beseda v čitavnici naši v nedeljo zvečer se je dobro sponesla. Prijazne sobe, kjer je čitavnica sedaj, so bile lepo polne in srca pričujočih so bile resnobno povzdignjene o glavnem predmetu te večernice: življenjopisu neumrlega škofa lavantinskega Slomškega,

ki je bil sestavljen po častitem špiritvalu seminišča mariborskega gosp. Fr. Kosarju za čitavnico mariborsko in po prijaznem dovoljenji v berilo tudi naši čitavnici pred natisom v „Danici“ prepuščen. Okoli tega jedra današnje besede sta dva četverospesva („Občutki“ Grbcovi in dr. B. Ipavcova „Pod lipo“) z igro na klaviru („Sestrice“, s kterimi nas je razveselila priljubljena nam mlada gospodičina) se vila kakor bršlin okoli krasnega spominka. „Pod lipo“ bomo res kmali slišali prepevati povsod, kjer se slovenska pesem poje. — Prihodnja beseda bo v nedeljo teden, 30. dan t. m.

— Sejm ljubljanski se je v pondeljek začel dosti slabo; ni bilo veliko kupcov, ker še prave zime ni, pa tudi kramarjev dosti ne, ker dnarja manjka. Goveja živina se je še dosti dobro prodajala, konji pa ne, večidel zato ne, ker Laha ni bilo.

— Dve želji imamo po prejetem sporočilu sl. mestni gosposki naznaniti: ena zadeva potrebo, da se napisi napravijo nekterim ulicam, ktere je uima časa izbrisala, — druga pa, naj se opomini za plačilo zaostalih davkov mestjanom, ki razumejo le domači jezik, pošiljajo v domačem jeziku. „Gleiches Recht für Alle“ — tudi pri plačilih!

— (*Pobérki iz raznih časnikov.*) V torbico poberkov vzamemo danes iz „Tagespošte“ nekaj, kar bi utegnilo biti v poduk našim dopisnikom. Mestno strelišno društvo v Gradcu je nehalo biti. Lepo društvo — kakor „Tagespošta“ pravi — osnovano leta 1851 za veselo društvo življenje v lepi dvorani, čeravno je napravljalo družbenikom svojim mnogovrstne veselice, je hiralo čedalje bolj, tako, da je število družbenikov padlo na 122; mestni župan, predsednik strelišnega društva, pokliče zbor v posvet, kako bi se spravilo društvo na noge. Drug svet se ne vé kot zvišanje letnega plačila; to pa bi odcepilo še več udov — in sklenjeno je bilo, naj družba neha. „Tako Tagespošta“ v listu 263. Ko bi v Gradcu imeli čitavnico kakor v Ljubljani, Celji, Mariboru itd., in pa bi imeli take „ljubeznjive“ dopisnike kot jih imamo mi — kaj družega bi bili krožili ti po svetu, kakor čitavnica je strelišče pokopala, in cela truma njih prijatlov bi za njimi „o waj!“ kričala!

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (*Iz državne zbornice.*) Zbornica poslancov je pretekli teden pretresala vladni predlog zastran skrbi (kontrole), ki naj jo državni zbor ima nad državnim dolgom. — Ministerstvo mornarstva zahteva, naj se mu čez dovoljeni prejšni znesek dovoli še 3 milijone in 668.114 gold. za stroške mornarstva za leto 1862. Ker je ta dnar že izdan, zbor ne more drugač, kakor da dovoli, kar je že izdano; al obžaluje, da je ministerstvo več potrosilo kakor je državni zbor dovolil, in da se nadja, da bo vprihodnje zvesto se držalo ustavnih pravil in ne prezrlo odgovornosti ministerske. — Posvetovanje zastran postave različnih davšin (pri spremembi posestva, pri poverjevanju ali vidimiranju prepisov, pri vlogi pisem, koleka ali štempeljna za to in uno stvar (je trpelo več dni in marsikaj je bilo pri teh davšinah (tarifah in taksah) povišano, da si pridobi država več dohodkov; pri nekterih rečeh je celó za prevdarek teh davšin izvoljeni odbor dalje seči hotel kot ministerstvo samo; tako, na priliko, pri vtabuliranju pravic, ktere imajo stariši in otroci do grunta, ako od enega izmed njih ima priti družemu v last, ali če si lastnik kakega grunta ali vtabuliranih pravic pri oddaji tega grunta ali teh pravic za svojo osebo na tej stvari kakošno pravico pridrží ali izgovorí. Vidi se iz tega, da ta stvar zadeva najbolj ubogega kmeta; če bi bil predlog odbora obveljal, bi bila nova butara zadela kmeta. Gosp. dr. Tomanu gré hvala, da je odbil to novo breme

kmetu; skozi in skozi prepričan, da naš kmet ne more nositi še večih davkov, je s prepričavno besedo zagovarjal predlog ministerski in dokazal, da je ta predlog pravičen, nasprotni finančnega odseka pa bi po krivici težil kmeta, ker naklada davke za stvar, ki je že po naravi lastnikova in kar že po postavi ima. Saj je dobro znano, kako siromašni in nevedni kmet težko in nerad takošne davšine odrajuje in da raji opusti svojo pravico vtabulirati kakor takošen davek plačati. Zbor državni je spoznal resnico Tomanovih besed in sklenil je, da se te davšine nimajo plačevati. — Ker se v dnarnih naših zadregah povsod išče, da bi se dohodki državni pomnožili, se je štampelj naložil tudi popotnicam pri železnicah in parobrodih. Tudi o tem je finančni odsek močno nategnil strune ter nasvetoval, naj bi za vsako karto, ki jo vzame popotnik, peljaje se kratko ali dolgo pot po železnici ali po parni ladji, plačal 5 krajc. brez razločka, ali čepí berač v zadnjem vozu ali se šopiri bogatín v prvem. Ker se leto in dan pelje po železnicah in parobrodih naših blizo 15 milijonov ljudi, bi se potem novih dohodkov nabralo okoli 750.000 gold. Zbor državni pa se ni udal temu predlogu in je prejel po večini glasov ta-le sklep: Še le popotnina čez 2 gld. naj se obklada z davšino, namreč za vsako karto naj plača 15 krajc., kdor se pelje v 1. vrsti vozov, 10 kr. v 2., 5 krajc. pa v 3. vrsti. — Pretresovanje državnih dohodkov in stroškov za leto 1863 se bo začelo menda še le proti koncu tega mesca, ker vsi odseki morajo s svojimi predlogi pri kraji biti, da se mora začeti občno posvetovanje.

Štajarsko. Iz Gradca. Naša kupčijska in obrtnijska zbornica se upira (protestira) zoper jude, da bi že zdaj, ko še stara postava v deželi veljá, smeli bivati v mestih ali po kmetih čez 24 ur.

— Iz Maribora. 13. dne t. m. se je za poskušnjo prvi hlapón (lokomotiv) po koroški železnici peljal iz Maribora do meje koroške.

Hrvaško. Iz Zagreba. V „Pozoru“ in „Glasonoši“ se bere, da „Dvorana“ umira; prejšnje ravnateljstvo jo je zakopalo v dolgove blizo 3000 gold. „Njekoja gospoda“ namerava novo zabavno društvo pod imenom „casino“ ustrojiti. — Pač morajo biti mršave okoljšine, ako iz razvalin dvorane se povzdigne fenis casino!

— Iz Karlovca. „Glasonoša“ naznanja, da gré mestna deputacija v Beč do Njih veličanstva s prošnjo, da bi se društvo južne železnice prisililo, da dodela železnico od Zagreba v Karlovec in se ne obotavlja z podvzetjem, ki spada v dolžnost njegovo.

Česko. Iz Prage. Deželni odbor tukajšni je izročil prošnjo presvitlemu cesarju, naj bi začetek deželnega zbora blagovolil odložiti do 10. januarja prihodnjega leta, ker pridejo božični prazniki in bi se poslanci spet kmali razšli, ta odhod in dohod po praznicah pa prizadeva stroškov.

Iz Galicije. V Pisarzovicah se je zgodila strašna reč. Neki kmet je pravdo zgubil; to ga je pripravilo na beraško palico; da bi rodovina njegova ne trpela te nesreče, je sklenil vse svoje pomoriti. In res je peljal 3 let starega sinka na polje, pa mu tam s koso vrat prerezal. Ko vidi kri sinovo scurkoma teči, se zavé svojega hudodelstva in odstopi od svojega namena; sodnii je vés skesan obstal, kaj je hotel početi, in da je najprej hotel hišo zažgati svojemu sosedu, zoper kterega je pravdo zgubil, pa revni otroci sosedovi so se mu smilili, da tega ni storil.

Ogersko. Iz Pešta. Pri nas visé reči še vse, kakor lani. Deák, na kterega cela dežela gleda, še zmiraj molčí.

Laško. Kralj Viktor Emanvel potuje po deželi. Turinska vlada je prejela pismo francozke vlade, v katerem ji razklada, da Napoleon ni Lahom nikoli upanja dajal, da jim bo Rim in Papeža žrtoval. — Komaj je Garibaldi nekoliko okreval, že je nek razposlal razglas, v katerem Lahe nago-

varja, naj terjajo, da se hipoma razpusti sedanje ministerstvo; neomejena oblast se dá kralju, vsak naj se previdi z orožjem in pripravi, da na prvo povelje maršira do avstrijske meje na Minčiu.

Nemčija. Iz Frankobroda. Republikanci nemški so spet začeli glavo povzdigovati; 9. dné t. m. so v spomin na Dunaji leta 1848 ustreljenega Roberta Bluma, kjerkoli so mogli, in celó na cerkve, obesli črne zastave.

Francozko. Iz Pariza. Namen francozke vlade, da bi rusovska in angležka vlada se ž njo združile in Amerikancem ustavile vojsko saj za 6 mescov, se ni spolnil; ne rusovska ne angležka vlada se nočete vtikati v ameriškansko vojsko. — Poslednje dni se je po več časnikih bralo, da strežejo po življenji Napoleonovem; na Dunaji je bila celo govorica, da je Napoleona že nekdo napadel.

Poljsko. V Varšavi. 8. t. m. zvečer so na ulicah zavratno umorili načelnika skrivne policije Felknerja; grozovito so ž njimi delali in mu celo uho odrezali. Deležnikov tega umora niso mogli zvediti.

Srbija. Srbska národna vojska (armada) se je sicer sploh domú spustila, al domá mora po županijah, kapitanijah in okrožjih se v upotrebljevanji orožja vaditi (eksercirati). Tudi beligradska národna vojska, ki obstojí iz konjikov, pešcov, streljcev in topžijev se naprej in naprej eksercira. Cela Srbija se z orožjem v roci suče. Turci so, kakor iz Užice, tako tudi iz Sokol-a v Bosnii v bižnji Zvornik se preselili. — V Topčideru so Čehi fabriko za sukno naredili, v kateri naši jetniki brez plačila delati morajo. Sicer imajo pa jetniki še zmirom največ posla v Belemgradu, kjer jih kakih 200 stare turške šance, grabne in zemeljske nasipe med srbskim in turškim mestom podira in zaravnuje, da bote obe mesti le eno postale; kakih 100 jetnikov smo poslali poslednje dni v Kragujevac v topolije (fabrika, kjer se topovi lijejo); kakih 100 smo jih poslali v Valjevo, da rudo kopljejo za topove (kanone) itd.; čez 60 smo jih pa dali v Požerevac upravitelstvene konje pasti. Vsi stojijo pa pod topčidersko komando, kjer je glavna štacija vseh malopridnežev.

Turško. Iz Carigrada. Po več časnikih gré novica, da je sultan obnorel in sicer prav hudo obnorel; preneha mu sicer včasih divjanje, pa spet pride.

Grško. Iz Aten. Začasna vlada je razpisala volitve poslancov za narodno skupščino; vsak gršk podložnik ima pravico voliti; poslanec pa more izvoljen biti le oni, kdor stanuje na Grškem in je saj 25 let star.

Kursi na Dunaji

18. novembra 1862.		v novem denarji.	
Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacije od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g.	129.25
v novem dnar. po 100 g. g.	66.50	4 1/2% Teržaški lozi po 100 „	120.00
5% nar. posojilo od l. 1854 „	82.80	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	71.15	ski po g. 100	94.00
4 1/2% „	62.50	Knez Esterhazy. po g. 40 „	94.50
4% „	55.25	Knez Salmovi po g. 40 „	37.00
3% „	41.50	Knez Palfyovi po g. 40 „	36.00
2 1/2% „	36.00	Knez Claryovi po g. 40 „	35.00
1% „	—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	35.50
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgráz. po g. 20 „	22.50
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	21.50
5% doljno - avstrijske g.	85.50	Grof Keglevičevi po g. 10 „	15.00
5% ogerske	71.75	Budimski . . . po g. 40 „	36.50
5% horvaške in slavonske „	71.50	Denarji.	
5% krajnske, štajarske,		Cesarske krone g.	16.90
koroške, istrijske „	86.50	Cesarski cekini	5.80
Deržavni zajemi z lotrijami.		Napoleondori 20 (frankov) „	9.77
Zajem od leta 1860	90.00	Souvraindori	17.00
„ „ „ 1860 petink. „	92.00	Ruski imperiali	10.03
„ „ „ 1839	136.00	Pruski Fridrikdori	10.21
„ „ „ 1839 petink. „	—	Angleški souvraindori	12.26
5% narodni od leta 1854 „	90.25	Louisedori (nemški)	—
Dohodkine oblig. iz Komo „	17.75	Srebro (ažijo)	21.7